

Pokud tedy zmateční stížnost zřejmě namítá, že není zjištěn zlý (nepřátelský úmysl, jehož je podle zákona třeba ke skutkové podstatě zločinu podle §u 152 tr. zák., nelze jí upříti oprávnění.

Čís. 2764.

Přijetí faktury, označené poznámkou »komisní zboží (vlastnictví vyhrazeno)« bez námitek po případě stačí, by se zboží stalo zbožím komisionářským, lze-li tu ve spojení s jinými počiny příjemce faktury v mlčení spatřovati konkludentní čin, poukazující na souhlas s onou doložkou (čl. 360 a násl. obch. zák.).

Zboží dané do komise zůstává vlastnictvím komitentovým až do dne, kdy bylo prodáno a třetímu nabyvateli komisionářem odevzdáno; výhrada vlastnictví jest tu jen zdůrazněním poměru již po zákonu samém trvajících; ono zboží i trhovácí cena za ně jsou věcmi komisionáři svěřenými ve smyslu § 183 tr. zák.; subjektivní skutková podstata zpronevěry.

(Rozh. ze dne 6. května 1927, Zm I 149/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 10. února 1927, jímž byl obžalovaný sprostěn podle §u 259 čís. 3. tr. ř. z obžaloby pro zločin zpronevěry podle §§ 183 a 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, dovolávající se důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Nalézací soud zjišťuje po skutkové stránce, že obžalovaný objednal v listopadu 1924 u Josefa F-e textilní zboží, které mu F. zaslal na dobírku, již obžalovaný také vyplatil. Jelikož obžalovaný na to v lednu 1925 F-ovi oznámil, že zboží na dobírku zasílané vyplácti nemůže, dodával mu F. zboží do komise, napsav na konsignace pokud se týče faktury slova »Kommissionsware«, na některé též »Eigentumsrecht vorbehalten«. Z tohoto obchodního poměru zůstal obžalovaný F-ovi podle jeho výpočtu dlužen asi 2.717 Kč. Nalézací soud sprostil obžalovaného z obžaloby především v té úvaze, že označení faktury poznámkou »Kommissionsware, Eigentumsrecht vorbehalten« nestačí, by se tím stalo zboží skutečně zbožím komisionářským. Naproti tomu uplatňuje zmateční stížnost podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. právem, že v této povšechnosti je názor soudu nesprávným. Nalézací soud přehlíží, že podle §u 863 obč. zák. lze vůli projevití netoliko výslovně, slovy a znamením všeobecně přijatými, nýbrž i mlčky takovými činy, které v uvážení všech okolností neponechávají rozumného důvodu k pochybnostem o tom, že jimi bylo projevováno určité rozhodnutí vůle. Ovšem neznamená vždy opomenuté pozastavení fakturní doložky, že by musil kupující její obsah proti sobě dáti platiti. V tomto směru nevyvinula se ani obchodní zvyklost, tím méně obchodní

právo obyčejové (čl. 1. obch. zák.). Bylo-li zasláno zboží koupené, má faktura jemu připojená význam pouhé listiny průvodní, jejímž obsahem nelze jednostranně změnit hmotný obsah smlouvy již učiněné. Ve spojení však s jinými počiny příjemce faktury bylo by lze posuzovati přijetí faktury, obsahující zvláštní doložky, bez námitek za mlčky projevené schválení celého obsahu faktury, tedy i připojených doložek (Staub—Pisko čl. 324, § 12 a čl. 323 odstavec první obch. zák.), tehdy, lze-li v mlčení spatřovati konkludentní čin, poukazující na souhlas s fakturní doložkou.

Mezi Josefem F-em a obžalovaným bylo, jak nalézací soud zjistil, obchodní spojení od listopadu 1924 do ledna 1925, jevící se v tom, že Josef F. dodával obžalovanému zboží jím objednané na dobírku, kterou tento vždy při přijetí zboží vyplatil. V lednu 1925 žádal obžalovaný, by mu objednané zboží bylo zasiláno na úvěr bez dobírky, a bylo Josefu F-ovi volno přistoupiti na tento způsob obchodování. Josef F. nepřistoupil, jak tvrdí, na tento požadavek obžalovaného, nýbrž poslal mu objednané zboží s fakturou, již opatřil poznámkami »in Kommission, Eigentumsrecht vorbehalten«, podle nichž mu zboží dodal do komise s výhradou svého vlastnictví ke zboží až do úplného zaplacení tržové ceny. Tím dal Josef F. na jevo, že odmítá nabídku tržové smlouvy tak, jak ji činil obžalovaný, že však činí sám nabídku na uzavření smlouvy komisionářské. Přijal-li obžalovaný zboží s touto podmínkou zasláné, uzavřel tím po případě mlčky smlouvu komisionářskou po rozumu čl. 360 a násl. obch. zák. Tomu by mohlo nasvědčovati jeho hájení se, že po dva roky prodával pro Josefa F-e zboží komisionářské, jakož i přijímání několika faktur s řečenými doložkami. Zboží, dané do komise, zůstává vlastnictvím komitentovým až do dne, kdy bylo prodáno a komisionářem odevzdáno třetímu nabyvateli; to plyne z ustanovení čl. 360 a čl. 374 obch. zák., podle něhož komisionář může nabýti ke zboží do komise danému práva zástavního, což by nebylo možným, kdyby byl jeho vlastníkem. Výhrada vlastnictví komitentova ke zboží jest tedy vlastně jen zdůrazněním poměru již po zákonu samém trvajících. Z toho, jakož i z ustanovení čl. 367 a 374 obch. zák. vidno, že zboží jest věcí komisionáři pouze svěřenou a z doslovu poslední věty čl. 361 obch. zák., podle níž jest komisionář povinen platiti komitentovi onen předmět, jež sám z jednání má, vyplývá, že komisionáři jest svěřena i tržová cena, kterou od třetího kupitele za zboží utrží. Jest tedy výhrada vlastnická ke zboží až do zaplacení tržové ceny při poměru komisionářském pro dobu před prodejem zboží ovšem zbytečnou, jelikož komitent zůstává až do prodeje a odevzdání zboží třetímu kupiteli vlastníkem zboží ji po zákonu, není však právnickým nesmyslem, jak míní soud nalézací; pro dobu po prodeji zboží nemá účinku jen vůči třetímu kontrahentovi, jenž o výhradě neví a věc bezelstně do vlastnictví přejímá. Vlastnictví k tržové ceně nemůže komitent před její tradicí (odevzdáním) nabýti (§ 425 obč. zák.). Výhrady té však komitentovi netřeba, když tržová cena, třetím kontrahentem zaplacená, jest, jak naznačeno, penízem, komisionáři pouze svěřeným, takže komisionář tím, že jí zadrží a neodvede komitentovi, dopouští se, — předpokládajíc ovšem jeho vědomí o bezprávnosti jednání, jehož jest nezbytně třeba pro subjektivní skutkovou podstatu zpro-

nevěry, — zločinu pokud se týče přestupku zpronevěry podle §§ 183 a 461 tr. zák. Vzhledem k těmto vývodům neposoudil nalézací soud, prohlásiv, že nikterak nestačí k založení poměru komisionářského, opatření faktury doložkou »Kommissionsware« věc správně po stránce právní a jest tudíž opodstaněn zmateční důvod čís. 9 a) §u 281 tr. ř.

Zmateční stížnost vytýká však rozsudku právem také zmatečnost podle čís. 5 §u 281 tr. ř. Nalézací soud vzhledem ku zaujatému, avšak v jeho povšechnosti nesprávnému stanovisku právnímu, že poznámkou: »Kommissionsware, Eigentumsrecht vorbehalten« nebyl založen ještě obchod komisionářský, opomenul totiž zkoumati, zda obžalovaný tyto poznámky na účtech četl, zda si byl jejich významu a dosahu vědom a zda tudíž, nepodav námitek, je schválil, zkrátka zda lze považovati smlouvu komisionářskou s ohledem na jeho postup za uzavřenou. Nalézací soud uvádí sice, že prý obžalovaný tvrdil, že oněm poznámkám nerozuměl. Avšak, jak stížnost vytýká, není ze spisů vidno, že obžalovaný někdy něco takového tvrdil. Údaj tento je proto v rozporu se spisy (čís. 5 § 281 tr. ř.), v důsledku čehož padá i předpoklad soudu oň opřený, to tím více, když hájení se obžalovaného samého zdá se nasvědčovati opaku. Pokud proto soud zjistil ono tvrzení obžalovaného bez podkladu, mající oporu ve výsledcích řízení průvodního a pokud se nezabýval zejména též rozhodnou otázkou, zda a pokud si obžalovaný uvědomil obsah účtů a význam jejich doložek a zda byla smlouva komisionářská uzavřena výslovně neb aspoň mlčky, jest výrok jeho o rozhodných skutečnostech neúplný, pokud se týče v rozporu se spisy a tudíž podle čís. 5 §u 281 tr. ř. zmatečný. Odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověti, rozsudek zrušiti a věc vrátiti na soud prvě stolice k opětnému projednání a rozhodnutí. Při tom bude na nalézacím soudě, by přesně zjistil též nedoplatek, který jest obžalovaný dlužen a by vzhledem k tomu, že obžalovaný dosud řádně platil až na poslední nedoplatek, posoudil, zda případný nepatrný nedoplatek nasvědčuje úmyslu pachatelovu, peněz si trvale zadržeti a zda svědčí o vědomí protiprávnosti jeho jednání, vůbec, aby se podrobně a svědomitě zabýval subjektivní stránkou zločinu, kladeného za vinu obžalovanému.

Čís. 2765.

Podmíněné odsouzení (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.).

Pro vyloučení podmíněného odsouzení z důvodu §u 2 zákona stačí, že v předchozím rozsudku bylo v důvodech vysloveno, že čin byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné.

Výrok o podmíněném odsouzení jest napadati zmateční stížností (§ 281 čís. 11 tr. ř.), jde-li o porušení zásad zákonem závažně vyslovených; takovou zásadou jest i ustanovení §u 2 zákona.

(Rozh. ze dne 6. května 1927, Zm II 67/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 2. prosince 1926, jímž byla obžalovaná uznána vinnou